

## رهاسازی ۲۲۰۰ میلیون مترمکعب از سدها به سمت دریاچه ارومیه

رهاسازی دو میلیارد و ۲۰۰ میلیون مترمکعب از سدها به سمت دریاچه ارومیه و کاهش ۲۹ درصدی برداشت آب کشاورزی از سدهای حوضه آبریز دریاچه بخشی از تمهیدات وزارت نیروی دولت تدبیر و امید برای نجات یکی از بزرگترین و با ارزشترین اکوسیستم‌های آبی داخل کشور بوده است.

به گزارش گروه اقتصادی ایسکانیوز، تداوم وضعیت خشکی دریاچه ارومیه و تعهد و توجه ویژه دولت به حل این بحران ملی زیست‌محیطی، تصویب تشکیل کارگروه نجات دریاچه ارومیه در اولین جلسه هیأت وزیران دولت تدبیر و امید (۲۷ مردادماه سال ۹۲) را در پی داشت. از آن سال برای نجات دریاچه ارومیه که از بزرگترین و با ارزشترین اکوسیستم‌های آبی ایران به شمار می‌آید پروژه‌های آبرسانی متعددی توسط وزارت نیرو در دست اجرا می‌باشد تا همراه با اعمال مدیریت یکپارچه منابع آب و به ویژه کنترل مصارف در کل حوضه آبریز، دریاچه ارومیه از خطر و تهدید جدی خشک شدن رهایی یابد.

احیای اکوسیستم آبی دریاچه ارومیه شاخصی است که نشانگر توسعه پایدار اقتصادی و اجتماعی منتطقه می‌باشد و رسیدن به این مقصود با رعایت الگوی مصرف و بهره‌برداری بهینه از منابع آب سطحی و زیرزمینی حاصل خواهد شد.

شکی نیست مهم‌ترین مسئله و چالش ایجاد شده در اثر افزایش بهره‌برداری از منابع آب بیش از توان حوضه آبریز مذکور می‌باشد که این امر تعادل و موازنه منابع و مصارف را مختل نموده است و موجب کاهش حجم آبدهی ورودی به دریاچه شده است لذا وزارت نیرو تلاش دارد با کنترل مصارف غیرمجاز، توقف طرح‌های توسعه منابع آب درون حوضه و اقدامات غیرسازهای و پروژه‌های سازهای مناسب از حوضه‌های مجاور شرایط بهتری را برای بهبود وضعیت دریاچه ارومیه فراهم آورد.

یکی از طرح‌های وزارت نیرو در این زمینه توقف ساخت مستحذات منجر به افزایش برداشت از منابع آب بوده است و براساس آن تمامی طرح‌های توسعه منابع آب اجرایی و مطالعاتی وزارت نیرو متوقف شده است که از جمله این پروژه‌ها می‌توان به توقف چهار طرح در حال اجرا شامل: سدهای نازلوچای، باراندوزچای، سیمینه‌رود و لیلان‌چای اشاره کرد.

رهاسازی ۲۲۰۰ میلیون مترمکعب از سدها به سمت دریاچه ارومیه

اجرای عملیات رهاسازی به حجم دو میلیارد و ۲۰۰ میلیون مترمکعب آب از سدهای در حال بهره‌برداری حوضه آبریز در طی چهارسال (سال‌های آبی ۹۳-۹۴، ۹۴-۹۵، ۹۵-۹۶ و ۹۶-۹۷) به منظور تامین بخشی از حبابه زیست محیطی دریاچه ارومیه نیز بخشی دیگری از تمهیدات وزارت نیرو در زمینه احیای این دریاچه بوده است.

کاهش ۲۹ درصدی برداشت آب کشاورزی از سدهای حوضه آبریز دریاچه ارومیه

در طی چهار سال اجرای مصوبه کاهش هشت درصدی مصارف آب کشاورزی تاکنون این مصوبه موفق به اعمال کاهش ۲۹ درصدی مصرف کشاورزی در سدهای در حال بهره‌برداری شده است و مصرف کشاورزی از ۹۴۳ میلیون مترمکعب در سال مبنای ۶۷۰ میلیون مترمکعب تقلیل یافته است.

بخش دیگری از این پروژه‌ها مربوط به طرح‌های عملیاتی انتقال آب رودخانه‌ها به پیکره آبی دریاچه بوده است که این اقدامات نیز شامل: اتصال زرينه رود به سیمینه رود به طول ۲۵ کیلومتر و لایروبی مسیر رودخانه‌های منتهی به دریاچه ارومیه به طول بیش از ۸۰ کیلومتر شامل رودخانه‌های زرينه‌رود، سیمینه‌رود، آجی‌چای، مه‌بادچای، قلعه‌چای، صوفی‌چای و... بوده است.

از دیگر پروژه‌های وزارت نیرو برای نجات دریاچه ارومیه طرح انتقال آب از سد کانی سیب به حوضه آبریز دریاچه ارومیه بوده است که برای این تحقق این امر دو برنامه احداث سد سیلوه، کانال انتقال جلدیان و سد چپرآباد و نیز احداث سد کانی سیب، تونل و کانال انتقال آب به رودخانه گدار و دریاچه در نظر گرفته شده است.

برای پروژه احداث سد سیلوه، کانال انتقال جلدیان و سد چپرآباد با استملاک اراضی واقع در مسیر انتقال آب به دریاچه میسر خواهد شد و در سال جاری استملاک بخشی از اراضی در دست اقدام می باشد.

برای پروژه احداث سد کانی سیب، تونل و کانال انتقال آب به رودخانه گدار و دریاچه هم سیستم انحراف و فرازبند اولیه طرح تکمیل شده است که تونل انتقال آب به طول ۳۵ کیلومتر دارای پیشرفت فیزیکی ۵۳ درصد و سد کانی سیب و بند انحرافی بادین نیز ۳۴ درصد پیشرفت فیزیکی داشته است که بطور کلی طرح انتقال آب از رودخانه زاب به دریاچه ارومیه تاکنون دارای پیشرفت فیزیکی ۵۳ درصد می باشد.

در این بین انسداد موقت انهار سنتی در فصول غیر زراعی در رودخانه‌های منتهی به دریاچه ارومیه نیز با هدف پیشگیری از برداشت آب رهاسازی شده برای تامین نیاز زیست‌محیطی دریاچه ارومیه هرساله صورت می پذیرد.

احداث سد چراغ ویس در بالا دست سد شهید کاظمی بوکان با هدف تأمین آب شرب مناسبتر برای مردم شهرستان سقز و کمک به افزایش رهاسازی آب از سد بوکان یکی دیگر از اقدامات وزارت نیرو برای نجات دریاچه ارومیه است. این سد در حال حاضر آبرگیری شده و تامین بخشی از آب شرب مورد نیاز شهرستان سقز (حدود ۶۰ درصد) از محل این سد امکان پذیر است.

این وزارتخانه در تلاش است تا پساب تصفیه خانه‌های حوضه آبریز دریاچه ارومیه را به این اکوسیستم آبی با ارزش کشور منتقل کند. با تکمیل تصفیه خانه‌ها پیش‌بینی شده که ۲۰۷،۶ میلیون مترمکعب در سال پساب برای احیای دریاچه ارومیه تخصیص و انتقال یابد.

شناسایی ۸۸ هزار حلقه چاه در حوضه آبریز دریاچه ارومیه/ نیمی از این چاه‌ها غیرمجاز است

از سوی دیگر ادامه طرح احیا و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی به منظور ساماندهی چاه‌های حوضه آبریز دریاچه ارومیه هم برنامه مهمی است که از سوی وزارت نیرو دنبال می شود. براساس آخرین آماربرداری جمعاً حدود ۸۸ هزار حلقه چاه در حوضه آبریز دریاچه ارومیه شناسایی شده که حدود ۵۰ درصد آن‌ها غیرمجاز می باشند.

در این بخش علیرغم محدودیت‌های اعتباری، فشارهای سیاسی و اجتماعی، تطویل زمانی حصول دستورالعمل و شرایط فنی و استاندارد مورد نظر وزارت نیرو برای ساخت کنتورها و ابلاغ آن به شرکت‌ها تمهیدات مختلفی همچون انسداد سه هزار و ۹۹۰ حلقه چاه غیرمجاز حفر شده بعد از سال ۸۵ با تخلیه ۵۷،۴۵ میلیون مترمکعب در سال، انسداد ۱۸۰ حلقه چاه حفر شده قبل از سال ۸۵ با تخلیه ۲،۳ میلیون مترمکعب در سال و جلوگیری از اضافه برداشت ۷۴۵ حلقه چاه مجاز با تخلیه سالانه ۱۷،۹ میلیون مترمکعب در دستور کار قرار گرفته است.

همچنین نصب ۶ هزار و ۳۷۸ دستگاه کنتور هوشمند، صدور پروانه مصرف بهینه کشاورزی برای دو هزار و ۱۸۶ حلقه چاه و کاهش پروانه به میزان ۲۸،۱ میلیون مترمکعب و نیز استقرار و فعالیت ۱۲۳ گروه گشت و بازرسی بخش دیگری از اقداماتی بوده که در این زمینه صورت گرفته است.

امید است با همراهی و مشارکت مردم منطقه و افزایش هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی و پشتیبانی، با احیای دریاچه ارومیه کیفیت زیستی مردم منطقه افزایش یابد.

انتهای پیام/